

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' נשא כ"ט אייר תשע"ד

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 481

פצוצים יקרים - פרשת השבוע - עצוצי דינא

ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה וגו' (א, נ"ד) במדרש ויעשו כן בני ישראל שהתרחקו ונתנו מקום ללוויים אף כי בודאי היו בתוך בני ישראל אנשים גדולים במעשיהם מקטנם שבלוויים. כל אדם יכול להבטל לכלל ישראל ע"י שידוע שעיקר כח ישראל מזה שבחר השי"ת בנו ואיך יתגאה אף על הפחות שב ישראל...

ואת כל אשר יעשו להם ועבדו (ד, כ"ו) כל מה שעושה השי"ת עם האדם יכול הוא לעבדו בזה. באיזה מצב שהקב"ה שם את האדם יכול הוא למצוא בו דרך להתעלות בעבודת השי"ת.

(הנה"ק ר' משה קלירס בשם הר"ש מסלונים)

ואיש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה (ה, י') הפתאים חושבים שהממון אשר להם בביתם הוא שלהם ומה שיוציאו החוצה לתת לקדושה אינו שלהם והוא ממש להיפך כי אשר לאיש כמוס עמו חתום באוצרותיו אינו שלו ורק מה שיקדיש ויתן לה' או בעבורו הוא שלו באמת... וזהו ואיש את קדשיו שהוא מקדיש ודאי שלו כי מה שהוא נותן לכהן לו - לנותן - יהיה.

איש או אשה כי יפליא לנדור נדר וגו' (ו, א') תיבת יפליא מלשון פלא, שיעשה דבר פלא. כי רוב העולם הולכים אחר תאוותם והוא פורש עצמו מתאוות העולם להתחבר לה'...

ואחר ישתה הנזיר יין (ז, כ') כוונת התורה שע"י הפרישות יקנה נזיר קדושה כל ימי נזרו וישאר לו הפרישות והנזר כקנין שגם אחרי מלאת ימי נזרו וישתה יין עדיין יוצדק לקראו בתואר "נזיר"... (אלשיך הקדוש)

יברכך ה' וישמרך (י, כ"ד) דרשו חז"ל יברכך בממון וישמרך מן המזיקין (עפרש"י) הרי פירושו יברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין שלא יזיק לך הממון בשום ענין ותמיד יכוון לטובה ולברכה. (אמרי משה מקאברין)

ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אותו ויקדש אותו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אותם (י, א') התורה חוזרת פעמים על ענין המשיחה והקידוש לכאורה נראה מיותר. ונראה שזה בא לרמזנו שמשה משח וקידש כל כלי לפי ערכו וקדושתו כמש"כ בלשון יחיד וימשח אותו ויקדש אותו. ואח"כ שב ומשחתם בקדושה כוללת כמש"כ בלשון רבים וימשחם ויקדש אותם, ואז נהיה הרמוניה שלמה ומאוחדת במשכן ה'.

ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב למטה יהודה (י, י"ב) כאן לא כתיב נשיא כמו אצל שאר השבטים והטעם כי זה שהקריב ראשון לא בא בגלל התנשאות אדרבה הוא היה הראשון שקפץ וירד לים בקריעת ים סוף והכל מכח הענוה שבו.

קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול תורה הוא בזה שהאדם מגדיר את עצמו בדברים פשוטים לקיים שבדבר מסויים העולה על שכלו או שירידיים יעצו לו שזה דבר טוב והוא מקבל על עצמו באופן שיקוב הדין את ההר כי כל דבר קבוע יש בו נסיונות וכל נסיון מעלה את האדם.

ביום הזה בא מדבר סיני (שמות י"ב, א) פרש"י לא היה צריך לכתוב ביום הזה אלא שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאלו היום ניתנו. נראה לרמוז בדברי קדשו כי באמת בכל שנה ושנה כל ימי עולם נתגלה הדבר ההוא שהיה בימים ההם... כשהגענו לחודש הזה כאלו התקרבנו לפני הר סיני ונתגלה גם כן שיוכלו לקרב את עצמם להקב"ה ולקבל את התורה ולקרב עצמן לפני הר סיני. לשנא לכל דבר רע כדרשת חז"ל (שבת פ"ט) סיני שבו ירדה שנאה לעכו"ם רצה לומר למעשה עכו"ם וכו'.

ויחן שם ישראל נגד ההר (שמות י"ב, ב) כאשר ישראל בבחינת ויחן לשון יחיד שכל ישראל כולם בלב אחד אז נגד העם יכולים לעמוד נגד ההר שהוא היצו"ר שגדמה להר (סוכה נ"ב).

והייתם לי סגולה (שמות י"ב, ה) פירוש 'והייתם לי' זהו הסגולה המהוללה מכל הסגולות. (אמרות משה מקאברין)

שיחת הרא"ש זיע"א פרשת לך לך תשל"ג - ה'תשס"ו ע"ה

מסרקות של ברזל כייסורים אבל אצל רבי עקיבא לא היה המושג של כאב ממסרקות ברזל.

כאשר הרגו את עשרה הרוגי מלכות שאלו את הרבש"ע הייתכן, והוא השיב "עוד קול אחד אשמע אחזיר את העולם לתוהו ובוהו". היינו, שהרבש"ע השיב: אם אתה, רבי עקיבא, הולך איתי, ומקבל את הייסורים באהבה, מוטב, אז יהיה קיום לעולם, ואיך יהיה קיום לעולם? כאשר האנוש בעל הבחירה הגיע לאחדות גמורה, בבחינת "תוהו ובוהו" שקודם הבריא, שהרי לשם כך בראתי את העולם. ובאם לא, אם לא תקבלו את הייסורים באהבה, בלי לשאול שאלות - היינו באמונה, אחזיר את העולם לתוהו ובוהו, כי אם העולם לא הגיע לתוהו ובוהו בבחינת אנוש, אחזיר את העולם לתוהו ובוהו ובוהו שהיה קודם הבריא, היות שאם העולם לא הגיע אל יעודו שלשמו נברא אין לו קיום. אם אין את ה"תוהו ובוהו" שלכם, צריך להחזיר את העולם לתוהו ובוהו שלי שהיה קודם הבריא. וזה "יצאה נשמתו באחד", שהגיע לשלימות הביטול. וכמו בתוהו ובוהו שקודם הבריא שהיה רק אחד, כך עבד רבי עקיבא לבטל אצלו את הבחירה לגמרי, והוא חי באמונה "שלולא ה' עוזרו לא היה יכול לו". ואפילו לאחר שניתנה לו הבחירה הרי "לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי" - ומה שנשאר בבחירה היא בסופו של דבר רק "אליך זעקו" ואז "נמלטו".

בראשית ברא וכו' והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, ורוח אלוקים מרחפת על פני המים, זאת אומרת שראשית בריאת העולם היתה התגלות השי"ת בבחינת תוהו ובוהו, ואח"כ נברא עולם הבחירה בכדי שהאדם בבחירתו יעבוד ויביא להתגלות הבורא בבחי' זו של תוהו ובוהו. וכל ימי חיו עליו לעמול ולהתקדם להגיע אל התכלית הזו. לשם כך עליו לחיות כל ימיו בביטול גמור, ואסור לו לשכוח אף רגע אחד ש"בהמות הייתי עמך". ואפילו נשימה אחת לא יפסיק מלהיות "כגמול עלי אמו".

דרך זו היא לכאורה קשה עד מאד. בחירה זה יסורים, כמו שאמר דוד המלך "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך", ובלי יסורים לא שייד להשיג את מציאות האין של האנוש, רק שאצל זה שמחפש את הבורא הייסורים שלו הם יסורי אהבה. באופן טבעי מנסה כל אדם לדחות מעליו את הייסורים, אך זה שחי באהבת הבורא הוא רוצה את הייסורים, כמו רבי אליעזר ברבי שמעון שהיה קורא להם בואו אחי. וכמו שביקש דוד המלך "על זאת יתפלל כל חסיד לעת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו" שהייסורים לא יבואו בשטף כדי שלא יתנתק ע"י הייסורים מהבחינה של כגמול עלי אמו. בדרך זו הגיע רבי עקיבא למסרקות של ברזל, מכיון שאצלו המסרקות של ברזל היו שעשועים, שלא הרגיש בהם שום כאב. שהוא היה כ"כ בעמקות וכ"כ מופשט ולא הרגיש את כאבי הגוף. רק אצלנו מצטייר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

481
ג

שרוי בסכנה גדולה, והוא חי בפחד נורא שמא יהיה מציאות ועל ידי הסיפוק שיהיה לו הוא יתנתק מן הדביקות. הדבר הזה יכול לקרות מבלי שירגיש אפילו. ולכן הוא צריך לעבוד על עצמו שירגיש כל כך את הסכנה עד שלא יוכל ליפול מן הדביקות. כי הטובע בים במערבולות של גלים סוערים שכוחותיו אוחלים הוא לא חושב על שום דבר ולא על שום סיפוק ממעשיו חוץ מדביקות במציל שמושיט לו יד שחיו תלויים בו. וכמו כן אדם שיודע שבכל רגע הוא עלול ליפול, והוא חסר אונים, והוא צריך מציל, הוא בדיוק כאותו טובע שכלו כוחותיו בים הסוער שאין לו שום דרך הצלה, ובאותו רגע הוא לא חושב על שום דבר רק להאחז במציל. הסכנה האיומה בה הוא שרוי מביאה אותו לביטול, ואז הוא נאחז בבורא שיציל אותו. וכשהאדם מגיע לכזו סכנה ואין אונים, אזי הוא בבחינת "יצאה נשמתו באחד", שכל כולו תלוי במציל, והוא חי רק עם המציל כמו הטובע בים. בחינה זו היא מסרקות של ברזל, שהוא נמצא בסכנה עצומה ובפחד נורא, וכאשר הוא נאחז במציל זו היא הדביקות עם המציל בבחינת "אחד".

נמצא אם כן שהפחד הזה גורם לו להיות בשלימות הדביקות, שלא יוכל להיות לו סיפוק, ואז הוא מגיע לשלימות כמו רבי עקיבא, שזה היה ענין המסרקות של ברזל שלו. שהרי רבי עקיבא לא הרגיש את המסרקות של ברזל כלל, רק לנו נראה שהיו לו יסורים, המסרקות של ברזל שלו היו

וזו היא כל העבודה שלנו, להגיע לבחינת "בהמות הייתי עמך", כמו בהמה עם בעליה והבן עם אמו. ולהגיע לכזו בחינה של מסרקות של ברזל. וזה שעובד על עצמו ונכנס עמוק בדרך העבודה הזו, יש לו כל הזמן פחד מן הסכנה שהוא שרוי בה, שלא יפרד מדבקות הבורא אפילו רגע אחד, ושלא יגיע למצב שהוא מרגיש כאב במסרקות הללו. וכמו שהרבש"ע כביכול לא מרגיש כאב, כי הוא יחיד בעולמו ומה שייד בכלל אצלו דבר כזה, כך צריך האדם לעבוד על עצמו ולהגיע לכזו התפשטות, שיהיה בטל ודבוק אל הרבש"ע - מה הקב"ה יחיד בעולמו אף הוא יחיד בעולמו. שזה ענין יצאה נשמתו באחד. וכמו שהרבש"ע הוא המציאות של הבריאה, כך הצדיק אמת שהוא צלם אלוקים שהגיע לבחינת "אחד" הוא מקיים את הבריאה. ובחינת "אחד" שאחר הבריאה היא נעלית לאין ערוך מבחינת "אחד" שקודם הבריאה, שקודם הבריאה עדיין לא היה גוף ולא בחירה, אמנם אחר שנברא עולם הבחירה והוא ביטל את הגוף ואת הבחירה, כלומר שמצא עצמו "חטאתי נגדי תמיד" והביא את הגוף לביטול ולבחינת "אחד", והעלה את הכל לאחד המיוחד - בחינה זו היא התגלות הבורא באופן נעלה ביותר, ולשם כך ברא את העולם.

תכלית הבריאה היא, שכולנו נגיע למציאות הזו של "מסרקות של ברזל" ו"יצאה נשמתו באחד". והכוונה בזה, שכאשר האדם עומד בבחירתו בתכלית הביטול והדביקות הוא

הדור, כי כאשר יש צדיק בעולם שצריך לעבוד את ה', צריך שהדור יהיה עמו ויעבוד איתו ביחד. ולכן כאשר חטאו ישראל בעגל אמר השי"ת למשה "לך רד כי שחת עמך" ופירש רש"י: "רד מגדלותך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשבילם..." והכוונה כי בשעה שהדור נמצא בכזו שפלות לא יכול משה רבינו להיות במדרגה גבוהה כזו, היות שאז הוא לא יכול להיות "רעיא מהימנא", כי מתי הוא "רעיא מהימנא" כאשר העם הם בשלימות בבחינת צאן, והיות ועכשיו הצאן הם בבחינת "עגל" אינם צריכים לכזה מנהיג. ולכן אמר לו השי"ת לך רד מגדולתך בכדי שתוכל להנהיג את העם. הכתוב אומר "נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן" ובאם אין "עמך" אין משה, שהרי "ראש הדור ככל הדור", "משה שקול כנגד כל ישראל", וכשישראל ירדו בהכרח שמשה רבינו שהוא כולל כל הדור ג"כ ירד לדרגה שלהם. ואז הוא לא היה בבחינת "קרון אור פניו", והשמים לא היו שמים בשבילו, וממילא היה צריך לרדת. וכן הוא בכל דור ודור, שכל זמן שהדור לא ראוי הם צריכים רועים כפי מדריגתם, והצדיק שצריך להיות עם העם צריך להיות בדרגה שלהם. וזוהי הגלות, שאין מנהיג בגלל שאין צאן.

המשך יבוא אי"ה

הפחד הנורא שלא תתבטל הדביקות. רבי עקיבא היה בבחינת חוצב להבות אש והיה כמו טובע המפחד שלא יאבד את המציל, ולא הרגיש כלל את היסורים, וזה נקרא "יצאה נשמתו באחד".

גם בתחילת דרכו של רבי עקיבא היו לו מסרקות של ברזל, עוד לפני שמסר את נפשו בפועל. וכך כל אדם כאשר הוא נכנס בעבודת הבורא, בהכרח שיבא לידי יסורים. כי הבחירה מראה לו את הסכנה שלו, ומה היא הסכנה? שלא יאבד לשניה אחת את האין, ועי"ז יאבד את הבורא עולם. כי הבורא הוא אין, והחכמה מאין תמצא. ומאד קל להתנתק, די בשניה אחת שהוא מסיח דעת. והאדם שנכנס לעבודה להשיג את שלימות הוי", ליחד שם י-ה ב-ה, הוא מרגיש את הסכנה שלא יאבד שמץ מהשלימות, כי הרגשת עצמו הוא דבר שבא מעצמו ולא צריך פעולות בשביל להיות מציאות. ולכן, כדי להגן על עצמו, הוא מרגיש כל הזמן כמו טובע בים הסוער, שכל חייו תלויים בזה שנאחז במציל, ואז אין לו כל מחשבות של סיפוק - הפחד של הטביעה ביון מצולה מחזיר אותו לדביקות הבורא.

זו היא תכלית הבריאה, שנגיע לבחינה זו. וכשאנו מתאחדים יחד עם עבודת הצדיקים גם אנו יכולים להגיע לזה. למרות שהדורות יורדים יותר ויותר, הצדיק הוא בבחינת

לעילוי נשמת

ר' שמואל בן מנחם אריה ז"ל נלב"ע ד' סיון
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

